

MERRE TOVÁBB REGIONÁLIS POLITIKA ÉS GYAKORLAT?

A magyar terület- és vidékfejlesztési politika
stratégiai irányai (2026-2030)

Dr. Szabó Mátyás

Vidék- és Területfejlesztésért Felelős Államtitkár
Vidék- és Településfejlesztési Minisztérium

V. Területfejlesztők Napja

Magyar Regionális Tudományi Társaság

Pécs, 2026.09.23.

1. Fejlesztéspolitika stratégiai kiindulópontja

Magyarország minden térségének és településének legyen valós fejlődési esélye

- Nem egyszerűen támogatások és beruházások elosztása
- Hanem válasz arra, hogy
 - hol és hogyan élnek az emberek?
 - hozzáférnek-e megfelelő közszolgáltatásokhoz?
 - van-e helyben megélhetés és munka?
 - elérhető-e az oktatás, egészségügyi és szociális ellátás?
 - van-e működő közösség és perspektíva?

2. Jelenlegi állapot és kihívások

Magyarország fejlődése területileg ma rendkívül egyenlőtlen

Vidéki, periférikus térségek elveszítik a népességüket

Egyre nehezebb a szolgáltatásokat, fejlődést biztosítani

Elszegényedés, környezeti és társadalmi tőke eróziója

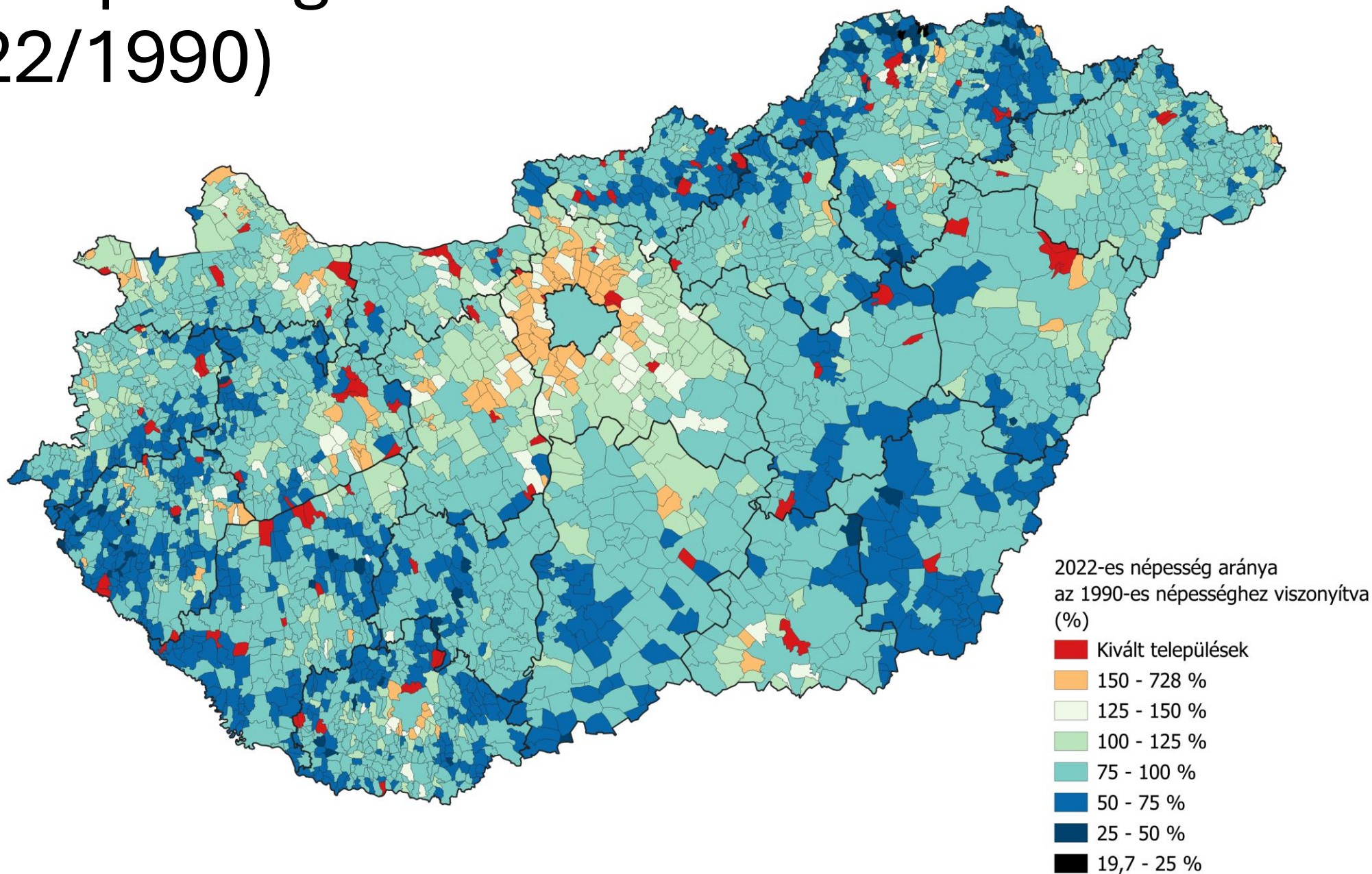

Globális felmelegedés, geopolitikai helyzet

Kizárólag ágazati / felülről vezérelt programok kudarca

2.1. Népesésgváltozás (2022/1990)

3. A terület- és vidékfejlesztési politika stratégiai célja (2026–2030)

Magyarország területi egyenlőtlenségeinek felszámolása, valamint a vidéki térségek népességmegtartó erejének, gazdasági teljesítményének és klímarezilienciájának megerősítése.

- valódi térszemlélet
- átlátható, szakmai és hatásalapú, stabil többéves keretek
- horizontális kormányzati koordináció
- vidéki hatásvizsgálat (*rural proofing*)
- területi jelenlét

4. Stratégiai jövőkép és intézkedések

1. Új alapokra helyezzük a területi fejlesztéspolitikát

2. Megerősítjük a magyar vidéket

3. Fejlesztési forrás: szakmai döntés, nem politikai jutalom

4. EU-ban is érvényesítjük a magyar térségek érdekeit

5. Területi gondolkodás az egész kormányzatban

4.1. Új alapokra helyezzük a területi fejlesztéspolitikát

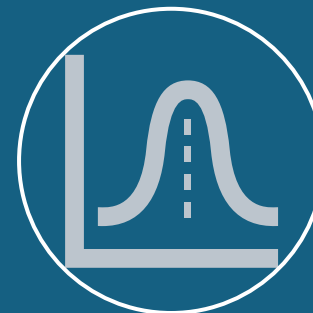
Szubszidiaritás és
részvételiség

Város-vidék
kapcsolat-
rendszer

Helyi
sajátosságok és
eltérő fejlesztési
szükségletek

Élhetőség,
klímaadaptáció
és -reziliencia

Multidiszciplináris
tudásbázis,
adatalapú
döntéshozatal

Valós kapcsolatok alapján működő térségek

4.2. Megerősítjük a magyar vidéket

Közösségvezérelt
vidék- és
városfejlesztés
(LEADER+CLLD)

Koordinált,
ösztönzött
települési
együttműködések

Több és
kiszámíthatóan
hozzáférhető
forrás

Több mint
agrárpolitika

Háttérintézményi
kapacitások, saját
hálózat

Vidéki hatásvizsgálat – rural proofing

4.3. Fejlesztési forrás: szakmai döntés, nem politikai jutalom

Meglévő
támogatási
programok
hatékonyság-
növelése

Fejlesztési forrás
nem politikai
jutalom

Átlátható,
számon kérhető,
szakmai döntési
rendszer

Valódi döntési
jogkör, látható
volumen térségi
szinten

Tervezhetőség a
stabil, több éves
térségi kerettel

Stratégia és hatásvizsgálat alapú forráselosztás

4.4. Az uniós fejlesztéspolitikában érvényesítjük a magyar térségek érdekeit

2021-2027
hazahozott források
eredményesebb
felhasználása

2028-2034 EU-s
források ne veszítsék
el térségi jellegüket

Régiók,
várostérségek,
vidéki térségek,
kistelepülések
szükségei

Megerősítjük a helyi
részvételen alapuló
fejlesztési
eszközöket

Domináns szemponttá tesszük a területiséget

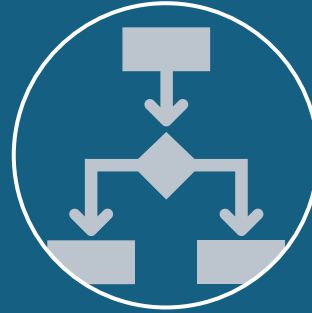
4.5. Területi gondolkodás az egész kormányzatban

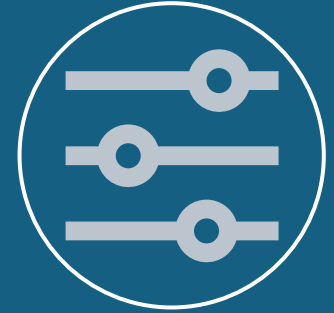
Tárcaközi
együtműködés

Multidiszciplináris
helyzetelemzés és
értékelés

Szakpolitikai
válaszlehetőségek
kidolgozása

Területi
szempontok
összehangolása,
képviselte

Térszemlélet érvényesítése

5. A siker mércéje

Erősebbek a helyi közösségek, újraélednek a térségi együttműködések

Több fejlesztési lehetőség jut a kistelepüléseknek és a leszakadó térségeknek

A fejlesztési forrásokról szakmai és átlátható döntések születnek helyi fejlesztési programok alapján

Több döntés születik területi szinten és helyben

A városok és a környező települések együtt fejlődnek

Kiépültek és működnek a vidéki fejlesztési folyamatokat segítő elemző, monitoring- és terepi hálózati kapacitások

A területi szempontok a magyar kormányzati és fejlesztéspolitikai döntéshozatal természetes részévé válnak

5.1. A siker végső mércéje

A területfejlesztés sikerének végső mércéje nem a gazdasági kibocsátás önmagában, hanem az **emberek életminősége, testi-lelki egészsége és környezeti jólléte.**

- **Ne a lakóhely határozza meg az emberek lehetőségeit**
 - Minden térségnek legyen a helyi közösségek reális jövőképét tükröző fejlesztési elképzelése
 - Ezek megvalósításához kapja meg a megfelelő eszközöket

6. Az új szakpolitikai legfőbb üzenetei

1. Élhető ország, erős helyi közösségek, kiegyensúlyozott fejlődés

2. Semmit a térségekről a térségek nélkül!

3. Város és vidék együtt fejlődik

4. Fejlesztési forrás: szakmai döntés, nem politikai jutalom!

5. Erős képviselet a magyar vidéknek

6. Nem a lakóhely határozza meg a jövőt

LEHETSÉGES TÉRSÉGFEJLESZTÉSI SZINTEK

A térségi szintek újragondolásának, mint eszköznek a legfontosabb célja a területi szempontok érvényre juttatását szolgáló tér-rendszerelváltás

6. A térrendszerváltás, mint eszköz célrendszere

7.1. Tisztázandó szakmai kérdések

Mit is értünk megyei szint alatt?

- 1. Jelenlegi NUTS3 megyerendszer határaihoz köthető téregységeket $(19+1)=20$?**
- 2. „Lyukas” megyéket és megyei jogú városokat $((19+1)+25)=45$?**
- 3. Megyei központok köré szerveződő funkcionális térségeket $(25-40)$?**
 1. Kismegye / középmezye / nagymegye?
 2. Agglomerációk / funkcionális város térségek / funkcionális vidéki térségek?

7.2. Tisztázandó szakmai kérdések

Mit is értünk régió alatt?

- 1. Jelenlegi NUTS2 statisztikai régiók megyehatárokhoz kötött téregységeit $(7+1)=8$?**
- 2. Megyék újra csoportosításával képezhető NUTS2 régiókat $(5-8)$?**
- 3. Új funkcionális térségekből alulról egybeszerveződő funkcionális régiókat $(5-8)$?**

7.3. Tisztázandó szakmai kérdések

Funkcionális térségi megközelítés további kérdései

- Pontosan **milyen** megyei/regionális **léptékű**, NUTS3/NUTS2 szintnek megfelelő **térségek kezelhetőek együtt?**
- **Milyen** megyei/regionális **funkciók biztosítása várható** el ezen térségektől?
- **Milyen városhierarchia szinthez kötődő téregységeknél húzzuk meg a „megyei”/”régió” határt** annak érdekében, **hogyan egy „megyei/régió központ” se maradjon térség nélkül**, és egy megyei/regionális léptékű **térség se maradjon központ nélkül?**
- **Megvalósítható-e** a jelenlegi (megyei-NUTS3/regionális-NUTS2) közigazgatási határoktól való eltérés **már a 28-tól induló ciklusra vonatkozóan?**
- Milyen eltéréssel, milyen szakmai lehatárolási elvek mentén azonosíthatjuk a konkrét téregységeket?

7.4. Tisztázandó szakmai kérdések

Miként kezelhetők a rendszerbe nem illeszthető térségek?

- 1.Őrizzük meg az eddigi kiemelt és egyéb területfejlesztési tanáccsal rendelkező térségeket?
- 2.Csak néhány különösen indokolt, valóban több ágazatot érintő valós térhasználattól független (kvázi rendszeridegen), nagyobb léptékű térség esetében tartsunk meg, vagy emeljünk ki tanácsokat (pl. BAFT, BFT, Homokhátság)?
- 3.Többszintű térségfejlesztési rendszerbe bármelyik ilyen térség integrálható, így a különleges bánásmód indokolatlan a továbbiakban?

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Dr. Szabó Mátyás

Vidék- és Területfejlesztésért Felelős Államtitkár
Vidék- és Településfejlesztési Minisztérium

V. Területfejlesztők Napja
Magyar Regionális Tudományi Társaság
Pécs, 2026.09.23.